
Abordări conceptuale multidimen- sionale privind riscurile în auditul statutar

Drd. Andrada-Mihaela STOICA,
Academia de Studii Economice București,
e-mail : stoicaandrada17@stud.ase.ro

Rezumat

Având în vedere contextul actual în care tehnologia avansează vertiginos, interconexiunea economiilor globale aflate într-o continuă expansiune, dar și provocările cu care se confruntă auditorii independenți contemporani, subiectul riscurilor în audit ia amploare și interesul acordat acestora a cunoscut o creștere considerabilă. Din această perspectivă, obiectivul cercetării este de a identifica și analiza multidimensional abordările conceptuale privind riscurile în auditul statutar. Prin recurs la analiza bibliometrică a articolelor publicate în baza de date Scopus, pe perioada 1987-2024, au fost identificate principalele direcții de cercetare din literatura de specialitate, frecvența și relevanța tematicilor tratate, dar și autorii și lucrările cu un impact semnificativ. Rezultatele cercetării au evidențiat interesul crescut acordat riscurilor în audit, dar și importanța acestora în ceea ce privește raportarea financiară. Având în vedere atât importanța riscurilor în desfășurarea misiunii de audit, cât și impactul acestora asupra formulării opiniei auditorului, prezenta lucrare contribuie semnificativ la îmbogățirea literaturii de specialitate. Totodată, dinamica mediului economic actual justifică necesitatea continuării cercetărilor axate pe riscurile din domeniul auditului.

Cuvinte cheie: audit statutar; risc de audit; literatură de specialitate; analiză bibliometrică; Scopus;

Clasificare JEL: M42, M48

Vă rugăm să citați acest articol astfel:

Stoica, A.-M. (2025), Multidimensional Conceptual Approaches to Risk in Statutory Audit, *Audit Financiar*, vol. XXIII, no. 3(179)/2025, pp.617-635, DOI: 10.20869/AUDITF/2025/179/020

Link permanent pentru acest document:

<http://dx.doi.org/10.20869/AUDITF/2025/179/020>

Data primirii articolului: 5.05.2025

Data revizuirii: 8.05.2025

Data acceptării: 15.07.2025

Introducere

Cercetarea riscului de audit reprezintă o componentă importantă în procesul de audit. Astfel, aceasta servește drept mecanism fundamental pentru evaluarea și gestionarea riscurilor cu care se confruntă organizațiile în activitatea lor. Cercetarea noastră își propune să ofere o prezentare cuprinzătoare a subiectului, integrând atât explicații generale și clarificări conceptuale, cât și analiza unor fenomene relevante și studii de specialitate semnificative. În plus, lucrarea include o analiză bibliometrică riguroasă, axată pe identificarea și examinarea studiilor care tratează riscurile în audit, selectate dintr-o bază de date științifică acreditată. Auditul, ca practică, este împletit cu noțiunea de risc. În acest context, riscul se referă la apariția potențială a unor evenimente care ar putea avea efecte negative asupra capacității unei organizații de a-și atinge obiectivele. Auditorii, cărora li se atribuie responsabilitatea atât de a examina situațiile financiare, cât și de a asigura acuratețea și fiabilitatea acestora, trebuie să aibă o înțelegere profundă a riscurilor reale din cadrul entităților pe care le auditează. Drept urmare, analiza riscurilor apare ca o disciplină specializată în cadrul auditului, axată pe identificarea, evaluarea și abordarea vulnerabilităților care ar putea afecta sănătatea financiară, eficiența operațională și durabilitatea generală a unei entități.

O analiză critică a auditului de risc presupune o examinare amănunțită a diferitelor aspecte inerente procesului. Aceasta presupune evaluarea aprofundată a metodelor și tehnicilor utilizate de auditori în evaluarea riscurilor, a eficienței strategiilor de gestionare implementate de entități, precum și a impactului riscurilor identificate asupra raportării financiare și a procesului decizional. Totodată, vizează investigarea rolului auditorilor în furnizarea de asigurări cu privire la adecvarea și eficacitatea controalelor interne menite să reducă riscurile. În plus, implică explorarea evoluției cadrului de reglementare pentru practicile de gestionare a riscurilor și impactul acestuia asupra standardelor și procedurilor de audit. Sfera auditului de risc este caracterizată de fenomene dinamice și cu multiple abordări care îi modelează practica și rezultatele. Acești factori includ globalizarea, progresele tehnologice, complexitatea mediului de afaceri, reformele de reglementare existente, dar și interconectarea tot mai mare a piețelor financiare. În concluzie, în contextul auditului și având ca misiune îmbunătățirea capacității de evaluare a riscurilor, auditorii se confruntă cu o mulțime de

provocări, printre care se numără identificarea riscurilor emergente, evaluarea suficienței informațiilor privind riscurile, dar și integrarea analizei datelor și a inteligenței artificiale în procesele de audit.

Cercetările realizate până în prezent au avut un rol esențial în aprofundarea înțelegerii auditului riscurilor și a impactului acestuia asupra părților interesate. De-a lungul timpului, studiile din domeniu au analizat diverse aspecte, de la eficiența tehnicilor de evaluare a riscurilor până la influența comitetului de audit asupra gestionării acestora. În plus, cercetările empirice au evidențiat legătura dintre informațiile privind riscurile incluse în situațiile financiare și performanța unei organizații, oferind perspective valoroase pentru practicieni, autorități de reglementare și decidenți. Cu toate acestea, există încă aspecte insuficient explorate, ceea ce subliniază necesitatea unor analize suplimentare pentru a îmbunătăți atât cadrul teoretic, cât și metodologiile utilizate în auditul riscurilor.

Literatura de specialitate reflectă o varietate de opinii și abordări. De exemplu, Martinov-Bennie (1998) și Dobler (2003) atrag atenția asupra provocărilor și limitărilor din practica actuală, cel din urmă evidențiind preponderent problemele legate de reglementare. Peters (1989) și Allen (2006) analizează procesul de evaluare a riscului inerent, Allen (2006) sugerând chiar faptul că o revizuire a acestuia este necesară. Pe de altă parte, Schultz (2010) și Khwaja (2011) aprofundează importanța integrării riscului de afaceri în audit, Khwaja (2011) concentrându-se pe auditurile fiscale bazate pe risc, iar Schultz pe beneficiile unei abordări strategice a auditului sistemelor. Nu în ultimul rând, Steele (1995) și Vitalis (2012) investighează intersecția dintre riscul de afaceri și audit, contribuind astfel la o perspectivă mai amplă asupra acestui domeniu.

Obiectivul principal al acestei lucrări este investigarea abordărilor conceptuale privind identificarea riscurilor în auditul entităților economice, prin intermediul unei analize bibliometrice a literaturii de specialitate indexate în baza de date Scopus, în intervalul 1987–2024. Prin această analiză, studiul urmărește identificarea principalelor direcții de cercetare în domeniul riscurilor asociate auditului, frecvența tematicilor abordate, publicațiile cu cea mai mare deschidere către acest subiect, precum și autorii cu contribuții semnificative în dezvoltarea domeniului.

Prezenta cercetare reprezintă o completare a studiilor existente privind riscurile în audit, contribuind la aprofundarea înțelegerii conceptelor aferente în contextul actual. Totodată, lucrarea oferă un cadru de referință

pentru direcționarea cercetărilor viitoare asupra impactului riscurilor de audit asupra raportării financiare.

Lucrarea este alcătuită astfel: prima parte conține revizuirea literaturii de specialitate; a doua parte este destinată metodologiei cercetării, urmată de rezultate și discuții în cadrul celei de a treia secțiuni. Ultima secțiune este dedicată concluziilor, limitelor și direcțiilor viitoare ale cercetării.

Riscurile de audit în viziunea Standardelor Internaționale de Audit

Riscul de audit poate fi definit pe scurt ca riscul pe care auditorul și-l asumă pentru a emite o opinie eronată în legătură cu situațiile financiare auditate. La planificarea riguroasă a auditului contribuie în mod direct identificarea și evaluarea eficientă a factorilor de risc care caracterizează cele trei componente ale riscului de audit – riscul inerent, riscul de control și riscul de nedetectare.

Din nevoia de a determina o relație între principalele componente ale riscului Principiile Contabile și Standardele de Audit propun în 1988 un model matematic, de notorietate încă pentru auditorii contemporani (Arens & Loebbecke, 2003):

Riscul de Audit = Riscul Inerent x Riscul de Control x Riscul de Nedetectare

În practică se recomandă ca pragul de acceptare a riscului de audit să nu depășească 5%, iar luând în calcul faptul că gradul de asigurare (GA) este invers proporțional cu RA, implicit acesta va depăși pragul de 95% (ICAS & CAFR, 2019). Colectarea unui volum mare de probe, alocarea misiunii de audit către experți competenți și cu experiență, dar și monitorizarea amănunțită a activității echipei de audit se numără printre factorii care pot reduce riscul de audit.

Riscul inerent reprezintă vulnerabilitatea situațiilor financiare la denaturări semnificative, chiar și în absența unor deficiențe în controlul intern. Acest risc depinde de factori precum natura activității entității și complexitatea operațiunilor economice desfășurate. În literatura de specialitate existentă regăsim faptul că riscul inerent este susceptibilitatea că soldul unei categorii de tranzacții sau al unui cont include informații eronate semnificative, la nivel individual sau la nivel cumulat împreună cu informații din alte solduri sau tranzacții, plecând de la premisa că nu au existat controale interne adiacente (IAASB, 2018: ISA 200).

Riscul de control apare atunci când mecanismele de control intern nu reușesc să prevină sau să detecteze denaturările semnificative ale situațiilor financiare. Un sistem de control intern ineficient poate expune entitatea la erori contabile și chiar fraude. De reținut este faptul că funcția de audit intern are un rol esențial în consolidarea eficacității guvernantei corporative și a proceselor de management, în special în ceea ce privește gestionarea riscului de control intern. Auditorul financiar poate obține de la departamentul de audit intern informații cu privire la riscurile de denaturare semnificativă datorate erorii sau fraudei (ISA 610).

Riscul de nedetectare se referă la posibilitatea ca auditorul să nu identifice denaturările semnificative în cadrul procesului de audit. Acest risc poate fi influențat de utilizarea unor proceduri de audit neadecvate sau de lipsa de experiență a auditorului.

În completarea riscurilor menționate anterior, un aspect esențial în cadrul procesului de audit îl reprezintă **riscul de fraudă**. Frauda constituie o amenințare majoră pentru integritatea auditului, manifestându-se prin manipularea intenționată a informațiilor financiare.

Revizuirea literaturii de specialitate

Auditul financiar joacă un rol esențial în garantarea transparenței și corectitudinii informațiilor contabile. Cu toate acestea, procesul de audit implică riscuri care pot influența obiectivitatea și calitatea raportării financiare. Acest articol examinează principalele tipuri de riscuri din domeniul auditului, factorii care le influențează și metodele prin care acestea pot fi reduse eficient.

Deși profesia de auditor, în forma sa actuală, nu era cunoscută în perioadele istorice timpurii, existența unor practici similare poate fi identificată încă din Antichitate. Descoperiri arheologice din Babilonul antic și Egipt atestă utilizarea documentelor justificative pentru tranzacțiile comerciale, permițând astfel o primă formă de verificare și evidență contabilă (Bogdan, 2005). Odată cu dezvoltarea comerțului, necesitatea monitorizării tranzacțiilor a devenit tot mai stringentă, impunând trecerea de la metode rudimentare la sisteme mult mai documentate și complexe. Evoluțiile înregistrate în domeniul contabilității și al supravegherii financiare au facilitat gestionarea activităților economice, însă, în același timp, au favorizat apariția unor tentative de fraudă și manipulare în scopul

obținerii unor avantaje nejustificate. Ca răspuns, autoritățile statale au implementat mecanisme de control destinate supravegherii utilizării și circulației fondurilor.

De-a lungul timpului, aceste mecanisme s-au diversificat și perfecționat, punând bazele unor tehnici avansate de control financiar aplicate asupra activelor, datoriilor, capitalurilor proprii, cheltuielilor și veniturilor. Auditorii, în calitate de experți independenți care reprezintă interesele acționarilor, au rolul de a asigura exactitatea și conformitatea situațiilor financiare întocmite de conducere, asumându-și astfel o responsabilitate deosebit de importantă (Rodgers et al., 2019). În prezent, rapoartele de audit furnizează informații mai detaliate părților interesate, comparativ cu formele anterioare.

Auditul riscurilor presupune identificarea riscurilor potențiale, analizarea probabilității și impactului acestora, elaborarea de măsuri de control pentru diminuarea lor și monitorizarea eficienței acestor măsuri în timp (Arens et al., 2017). Acest proces include atât riscurile asociate raportării financiare, cât și pe cele legate de aspectele operaționale ale organizațiilor (Fleming, 2014). Un factor deosebit de important îl reprezintă riscurile identificate, care sunt reflectate în rapoartele de audit sub forma **aspectelor cheie de audit (KAM -Key Audit Matters)** (Grosu, Robu & Istrate, 2020). Evaluarea riscurilor, un element esențial al practicilor moderne de audit, evoluează constant pentru a răspunde dinamicii riscurilor organizaționale. Potrivit lui Arens et al. (2017), acesta este un proces structurat ce urmărește analiza și gestionarea riscurilor inerente activităților organizației, având ca obiectiv asigurarea îndeplinirii scopurilor organizaționale și protejarea activelor și resurselor. Această definiție evidențiază caracterul proactiv al auditului riscurilor, punând accent pe identificarea, evaluarea și reducerea riscurilor înainte ca acestea să se transforme în amenințări majore.

Evaluarea riscului ocupă un loc deosebit, din punct de vedere al importanței, în procesul de audit. Unul dintre cele mai contestate elemente cu care auditorul se confruntă în cadrul misiunilor de audit este riscul de audit. Conform literaturii de specialitate, preocuparea principală a auditorului ar trebui să fie evaluarea riscului de audit. Pentru a evalua în ce măsură situațiile financiare ale unei companii reflectă fidel poziția sa financiară și performanța, auditorul trebuie să colecteze suficiente probe care să susțină formarea unei opinii. O gestionare eficientă a procesului de audit necesită o evaluare corectă a riscului de audit, aceasta fiind o etapă esențială în determinarea

metodelor, tehnicilor, naturii și extinderii procedurilor aplicate. “Demersul este realizat încă din primele faze ale procesului de planificare, imediat după cunoașterea clientului și după evaluarea sistemului de control intern” (Horomnea, 2014).

În literatura de specialitate, decizia de acceptare și de menținere a clienților reprezintă un aspect esențial al procesului de management al riscurilor în cadrul firmelor de audit. Johnstone (2000) propune un model conceptual în care acceptarea clientului este înțeleasă ca un proces dual, ce implică evaluarea riscurilor și adaptarea la acestea. Auditorii evaluează riscuri precum viabilitatea financiară și calitatea controlului intern pentru a estima posibilitatea ca firma de audit să sufere pierderi, fie prin scăderea profitabilității angajamentului, fie prin litigii ulterioare. Modelul presupune trei strategii de răspuns la risc: selecția clienților pe baza profilului de risc, evaluarea riscului de pierdere pentru firmă și, teoretic, adoptarea unor măsuri proactive, precum ajustarea onorariilor sau modificarea planificării auditului. Totuși, studiul empiric indică faptul că partenerii de audit preferă, în practică, evitarea riscului în detrimentul adaptării proactive.

Această tendință este confirmată și de cercetările ulterioare realizate de Johnstone și Bedard (2004), care analizează deciziile de acceptare și continuare a clienților într-o firmă mare de audit, oferind dovezi clare ale unui comportament sistematic de evitare a riscurilor. Rezultatele arată că firma renunță activ la clienții considerați mai riscanți și acceptă clienți noi cu un profil de risc mai redus, ceea ce conduce la un portofoliu tot mai conservator. Diferențele de risc sunt mai pronunțate între clienții menținuți și cei respinși decât între clienții menținuți și cei nou acceptați. De asemenea, se evidențiază că factorii specifici riscului de audit (precum riscul de denaturare sau riscul de control) sunt mai importanți decât factorii financiari în luarea deciziilor privind gestionarea portofoliului de clienți. Interesant este faptul că, după controlul privind riscurile dar și alte caracteristici ale clienților, onorariile percepute nu influențează semnificativ deciziile de acceptare sau de continuare. Prin urmare, dovezile sugerează că firmele de audit adoptă o abordare conservatoare, orientată predominant spre evitarea riscului atât la nivel decizional individual (parteneri de audit), cât și instituțional (strategii de portofoliu), ceea ce reflectă o cultură organizațională puternic marcată de aversiunea față de risc (Johnstone, 2000; Johnstone & Bedard, 2004).

În principal, riscurile identificate în cadrul auditului, stau la baza orientării efortului auditorului spre acele aspecte

unde denaturările pot duce la alterarea imaginii fidele a situațiilor financiare. În esență, riscul de audit acceptabil reflectă măsura în care auditorul este dispus să admită posibilitatea existenței unor denaturări semnificative în situațiile financiare, chiar dacă a emis un raport de audit fără rezerve. Din cauza limitărilor inerente ale oricărui proces de audit un anumit nivel de risc este inevitabil. Totuși, auditorul trebuie să îl mențină cât mai redus posibil, astfel încât nivelul de asigurare oferit prin opinia sa asupra fiabilității situațiilor financiare să fie maxim. Acest obiectiv poate fi atins printr-o identificare precisă a factorilor de risc și prin direcționarea procedurilor de audit către arile cu cea mai mare probabilitate de apariție a erorilor sau fraudelor (Grosu & Mihalciuc, 2021).

Se consideră că, pe măsură ce utilizatorii externi depind mai mult de situațiile financiare auditate, auditorul trebuie să accepte un risc de audit mai scăzut. Acest lucru presupune că riscul entității de a nu-și continua activitatea este mai ridicat, iar competența și integritatea conducerii sunt mai îndoielnice. Cu alte cuvinte, pe măsură ce riscul total al firmei (economic, financiar și de faliment) crește, auditorul trebuie să ofere un grad mai mare de asigurare, reducând astfel riscul de audit acceptat (Muñoz-Izquierdo, 2019).

Potrivit cadrului teoretic existent, există o serie de lucrări care investighează relația dintre onorariile de audit și reformulările ulterioare ale situațiilor financiare în perioada post-Sarbanes-Oxley (SOX), având în vedere modificările semnificative impuse de această lege asupra practicii de audit. După analiza calității controlului intern, rezultatele cercetării arată o corelație negativă între onorariile de audit anormale și probabilitatea ca situațiile financiare să fie reformulate ulterior (Blankley, A.I., Hurtt, D.N. & MacGregor, J.E., 2012). Aceasta contravine unor cercetări anterioare, care au găsit o asociere pozitivă între nivelul onorariilor de audit și rectificările financiare viitoare (Hoitash, R., Hoitash, U., Bedard, J.C., 2008).

Această discrepanță sugerează că, în loc să fie un indicator al unei evaluări riguroase a riscurilor de audit, onorariile mai mari ar putea fi percepute ca un semnal de efort suplimentar din partea auditorilor, iar ajustările ar putea indica o evaluare insuficientă a riscurilor în perioadele anterioare. În această lumină, rezultatele noastre sunt consistente cu ipoteza conform căreia revizuirile situațiilor financiare nu sunt neapărat rezultatul unei evaluări adecvate a riscurilor, ci mai degrabă al unui efort de audit scăzut sau al unei subestimări a riscurilor de audit în anii anteriori corectării. Această constatare ar

putea avea implicații importante pentru practica de audit, sugerând că auditorii ar trebui să își aloce mai mult timp și mai multe resurse pentru evaluarea riscurilor de fraudă și de denaturare a situațiilor financiare, mai ales în perioadele economice instabile. De asemenea, ar putea influența reglementările referitoare la determinarea onorariilor de audit, evidențiind necesitatea unei mai mari transparențe în procesul de stabilire a acestora (Blankley, A.I., Hurtt, D.N. & MacGregor, J.E., 2012).

Evaluarea riscului inerent reprezintă o etapă importantă pe care auditorul o are în vedere în dezvoltarea generală a planului de audit. În cazul în care auditorul ajunge la concluzia că există o probabilitate semnificativă ca sistemul de control intern să fie deficitar, atunci va considera că riscul inerent este ridicat. Acest tip de concluzie are un impact direct asupra dimensiunii probelor de audit pe care auditorul trebuie să le colecteze, implicând un efort suplimentar în cadrul misiunii de audit. Factorii pe care auditorul trebuie să îi ia în considerare în evaluarea riscului inerent includ: rezultatele auditurilor anterioare, compararea angajamentelor inițiale ale auditorilor anteriori cu rezultatele obținute, raționamentul profesional folosit pentru stabilirea soldurilor contabile și înregistrarea tranzacțiilor, precum și tranzacțiile neobișnuite sau complexe. Alte considerații sunt activele susceptibile de delapidare, structura populației și dimensiunea eșantionului, natura activității entității, schimbările din conducere, precum și reputația entității. De asemenea, auditorul trebuie să țină cont de natura sistemului de procesare a datelor și utilizarea tehnologiilor de comunicare moderne.

Înainte de a evalua riscul inerent, auditorii trebuie să efectueze o analiză complexă a contextului în care entitatea auditată funcționează și să identifice caracteristicile specifice ale operațiunilor auditate. Evaluarea factorilor menționați anterior îl ajută pe auditor să stabilească riscul inerent aferent fiecărui ciclu de tranzacții, cont și obiectiv al auditului. În general, auditorii exprimă riscul inerent în termeni cantitativi, în urma întocmirii și completării unei liste de întrebări, construită în funcție de răspunsurile primite, dar și în baza raționamentului profesional. Raționamentul profesional este o noțiune de bază atunci când vorbim de evaluarea riscului inerent, deoarece auditorul se folosește de aceasta pentru a estima factorii care influențează nivelul riscului evaluat atât la nivelul situațiilor financiare, cât și la nivelul soldurilor de conturi respectiv al categoriilor de tranzacții.

Riscul inerent poate fi divizat în risc inerent general și risc inerent specific. Referitor la situațiile financiare, auditorul trebuie să aibă în vedere integritatea conducerii și schimbările care au intervenit la nivelul conducerii pe perioada de interes, presiunile neobișnuite la care conducerea ar putea fi supusă, natura activităților entității în cauză și, nu în ultimul rând, factorii care afectează sectorul de activitate în care operează firma. Riscul inerent general vizează factorii enumerați anterior, iar riscul inerent individual vizează factorii ce urmează a fi expuși în continuare. Pentru soldurile de conturi și categoriile de tranzacții, auditorul ține cont de conturile situațiilor financiare care ar putea fi susceptibile de denaturare, complexitatea tranzacțiilor principale sau a oricăror alte evenimente care ar avea nevoie de expertiză avizată, de măsura în care raționamentul profesional a fost folosit pentru a determina soldul contului respectiv, susceptibilitatea la pierdere sau delapidare a activelor, finalitatea tranzacțiilor cu un grad de complexitate ridicat sau neobișnuite din punct de vedere al naturii, dar și de tranzacțiile derulate în mod extraordinar.

La nivelul literaturii de specialitate, regăsim și studii experimentale care evaluează circumstanțele în care modelul riscului de audit reflectă, respectiv nu reflectă, deciziile de planificare a auditului, în special în ceea ce privește alocarea resurselor și stabilirea onorariilor. Rezultatele cercetării indică faptul că, în situațiile în care probabilitatea producerii unei erori era ridicată, modelul riscului de audit a avut o influență dominantă asupra deciziilor de investiție, iar onorariul de audit nu a inclus o primă de risc. În schimb, atunci când există o probabilitate mare de nereguli (fraude), riscurile de afaceri au avut un rol determinant în deciziile de planificare, iar onorariile au reflectat un cost suplimentar, sub forma unei prime de risc. Aceste constatări sugerează că aplicabilitatea modelului riscului de audit în explicarea comportamentului auditorilor, precum și tendința acestora de a include o primă de risc în onorariu variază în funcție de natura riscurilor identificate în cadrul misiunii de audit. Astfel, în prezența erorilor, modelul riscului de audit descrie în mod adecvat procesul decizional, în timp ce, în cazul neregulilor, acesta se dovedește a fi insuficient (Houston, R.W., Peters, M.F., Pratt, J.H., 1999).

Evaluarea preliminară a riscului de control este de fapt procesul de evaluare a eficacității sistemelor contabile și de control intern ale firmei în prevenirea și detectarea denaturărilor semnificative. Este de la sine înțeles faptul că existența unor riscuri de control este o certitudine ce se datorează faptului că orice sistem de contabilitate și

control are limitări inerente. În cadrul evaluării preliminare a riscului de control auditorul evaluează în general acest risc ca fiind ridicat, cu excepția cazurilor în care este capabil să identifice controalele relevante referitoare la aserțiuni ce ar putea preveni, respectiv detecta și corecta o denaturare semnificativă sau atunci când auditorul își propune și planifică să efectueze teste ale controalelor care pot susține nivelul evaluat al riscului.

Între nivelul combinat al riscului inerent și al riscului de control, pe de o parte, și riscul de nedetectare, pe de altă parte, există o relație invers proporțională. Astfel, atunci când riscurile inerent și de control se situează la un nivel ridicat, riscul de nedetectare trebuie să fie menținut la un nivel scăzut pentru ca riscul general de audit să se încadreze într-un prag acceptabil. Evaluarea la un nivel scăzut al riscului de control și al celui inerent nu influențează necesitatea ca auditorul să efectueze proceduri de fond. Acesta trebuie să efectueze proceduri de fond pentru soldurile conturilor și pentru categoriile de tranzacții semnificative, neglijând astfel nivelul evaluat al celor două riscuri anterior menționate. Cu cât evaluarea riscului de control și a celui inerent este mai mare cu atât numărul probelor de audit obținute în urma aplicării procedurilor de fond este mai mare. Dacă nivelul riscului inerent și al celui de control sunt ridicate, auditorul trebuie să cântărească dacă procedurile de fond îi pot furniza suficiente probe de audit pentru a reduce atât nivelul riscului de nedetectare, cât și nivelul riscului de audit la un nivel acceptabil de scăzut.

Cum am menționat anterior, modelul riscului de audit propune un cadru de evaluare a relației dintre riscul general de audit, riscul inerent, riscul de control și cel de nedetectare, iar la nivelul literaturii de specialitate regăsim cercetări care urmăresc dacă acest model descrie ceea ce se întâmplă în practică. Conform unui studiu din 2008, onorariile de audit tind să fie semnificativ mai ridicate în cazul companiilor care înregistrează deficiențe în controlul intern, chiar și după controlul variabilelor precum dimensiunea firmei, riscul financiar și nivelul de profitabilitate. Mai mult decât atât, nivelul onorariilor pare să reflecte și severitatea problemelor de control identificate, ceea ce sugerează o relație directă între gradul de risc de control și efortul suplimentar depus de auditor. Astfel, în contextul actual al mediului de reglementare și al practicilor de audit, se poate concluziona că firmele de audit își ajustează onorariile în funcție de riscurile suplimentare identificate, așadar în conformitate cu modelul de risc de audit (Hogan, C., Wilkins, M., 2008).

Auditorii trebuie să monitorizeze cu atenție semnalele de alarmă, cum ar fi modificările nejustificate ale politicilor contabile sau tranzacțiile suspecte. Având în vedere contextul actual, evoluția tehnologiei a facilitat apariția acțiunilor frauduloase în cadrul entităților, încurajând în egală măsură atât auditorii să investigheze neregulile, cât și conducerea organizațiilor să implementeze sisteme de control eficiente. Studiile recente au explorat multiple aspecte ale auditului riscurilor, evidențiind tendințele emergente și provocările cu care se confruntă auditorii în gestionarea acestora. Asemenea altor profesii liberale din era digitală, specialiștii contabili au integrat soluții bazate pe inteligență artificială (AI) în activitatea lor. Totodată, progresele în analiza datelor și tehnicile de modelare predictivă au transformat semnificativ modul în care riscurile sunt identificate și evaluate. Prin utilizarea tehnologiilor big data și a unor instrumente analitice avansate, auditorii pot procesa volume mari de date atât structurate, cât și nestructurate, pentru a identifica modele, tendințe și anomalii ce semnaleză riscuri potențiale (Jones et al., 2022). Spre exemplu, algoritmi de învățare automată pot detecta tranzacții suspecte, expune activități frauduloase și anticipa evenimente de risc viitoare cu o acuratețe și eficiență sporite (Zhang & Wang, 2023). Această metodă bazată pe analiză de date le permite auditorilor să identifice riscuri și vulnerabilități ascunse, care ar putea trece neobservate prin tehnicile tradiționale de audit.

Un alt aspect esențial analizat în literatura recentă de specialitate vizează influența tehnologiilor disruptive asupra nivelului riscului de audit atât la nivelul entităților auditate, cât și al firmelor de audit. În acest sens, un studiu aplicat asupra companiilor incluse în indicele FTSE 100, împreună cu firmele de audit corespunzătoare din grupul „Big 4”, pentru perioada 2015–2020, evidențiază o corelație semnificativă între utilizarea tehnologiilor disruptive și reducerea riscului de audit. Rezultatele indică faptul că tehnologia disruptivă contribuie în mod semnificativ la diminuarea riscului de denaturare semnificativă — atât riscul inerent, cât și riscul de control — precum și la scăderea riscului de nedetectare. Efectele pozitive ale acestor tehnologii sunt constatate în mod constant în cadrul mai multor ramuri industriale, ceea ce sugerează o aplicabilitate largă și un potențial ridicat de eficientizare a procesului de audit (Elnahass, M., Jia, X., & Crawford, L., 2024).

În literatura de specialitate, Smith et al. (2023) accentuează impactul tot mai mare al riscurilor

tehnologice, precum amenințările cibernetice și breșele de securitate a datelor, asupra mediului de afaceri actual. Acest aspect subliniază necesitatea ca auditorii să își adapteze metodele de audit al riscurilor pentru a gestiona eficient aceste amenințări în continuă schimbare și pentru a proteja activele organizaționale. Totodată, utilizarea analizei datelor și a inteligenței artificiale (AI) în procesele de audit al riscurilor s-a dovedit a fi o soluție eficientă pentru îmbunătățirea evaluării riscurilor și identificarea anomaliilor ce pot indica pericole potențiale (Jones & Wang, 2022). Un exemplu notabil, care devine unul din pionierii care a implementat utilizarea tehnologiei AI în procesul de audit este Deloitte, una dintre cele mai mari patru firme de audit la nivel global (*Big Four*). Conform rapoartelor companiei, aceștia integrează tehnologia AI (*Deloitte Financial Robot*) care contribuie semnificativ la optimizarea proceselor încă din 2016. Aceasta a dus la reducerea timpului necesar pentru procesarea datelor, scăderea costurilor forței de muncă, creșterea eficienței operaționale și o mai bună înțelegere a riscurilor financiare asociate fiecărui client (Müller & Bostrom, 2016). De-a lungul timpului continuă să o perfecționeze pentru că o astfel de abordare integrată le oferă auditorilor o înțelegere mai profundă a interconexiunilor dintre diferiți factori de risc și a impactului acestora asupra obiectivelor organizaționale.

Prin exploatarea tehnologiilor avansate de analiză, auditorii pot examina rapid volume mari de date, identifica tipare și detecta abateri de la normele stabilite, facilitând astfel o gestionare proactivă a riscurilor. În plus față de progresele tehnologice, cercetările recente au evidențiat și necesitatea integrării factorilor de mediu, sociali și de guvernare (ESG) în practicile de audit al riscurilor (Prodanova et al., 2023). Odată cu creșterea presiunii asupra organizațiilor de a demonstra un angajament real față de sustenabilitate și responsabilitate corporativă, auditorii trebuie să analizeze modul în care riscurile ESG influențează performanța și reputația acestora. Acest proces impune o perspectivă integrată asupra auditului riscurilor, care să includă atât riscurile financiare, cât și pe cele nefinanciare, având un impact semnificativ asupra sustenabilității pe termen lung.

Frauda reprezintă una din cauzele care au generat numeroase scandaluri financiare intens mediatizate în ultimii ani, devenind astfel un domeniu de interes primordial pentru auditorii financiari. Având în vedere contextul erei moderne, evoluția tehnologiei a facilitat apariția acțiunilor frauduloase în cadrul entităților, forțând în egală măsură auditorii să investigheze neregulile prin

aplicarea metodelor de identificare și evaluare a riscurilor și prin implementarea diversificată a tehnicilor și mecanismelor de control intern, a procedurilor de fond pentru a putea evalua riscul de fraudă și încurajând conducerile organizațiilor să implementeze sisteme de control eficiente.

Riscul de fraudă reprezintă probabilitatea ca situațiile financiare ale unei entități să conțină denaturări semnificative cauzate de acte intenționate de fraudă. Acest risc este o componentă esențială a riscului de audit și necesită o atenție sporită din partea auditorilor, deoarece fraudele pot afecta în mod substanțial credibilitatea și integritatea raportărilor financiare. În literatura de specialitate, riscul de fraudă este adesea analizat prin prisma a două categorii principale: **riscul inerent** și **riscul de control**, ambele reflectând vulnerabilitatea atât a sistemului contabil, cât și a mecanismelor interne de control în fața intenției deliberate de manipulare sau omitere a informațiilor relevante.

În acest context, Triunghiul Fraudelor – format din presiune, oportunitate și raționalizare – oferă un cadru conceptual pentru înțelegerea comportamentului fraudulos. Cu toate acestea, modelele moderne tind să extindă această abordare, având în vedere factori suplimentari, cum ar fi cultura organizațională, gradul de digitalizare și dinamica relațiilor de guvernantă. Evaluarea eficientă a riscului de fraudă presupune, astfel, nu doar o înțelegere teoretică profundă a fenomenului, ci și aplicarea unor proceduri riguroase de audit care să permită identificarea semnalelor de avertizare și estimarea impactului potențial asupra situațiilor financiare. Regăsim în literatura de specialitate cercetări ce reanalizează modelul Triunghiului Fraudelor, punând în evidență perspective recente și contribuții contemporane ale comunității profesionale implicate în prevenirea și combaterea fraudelor, cu scopul de a elabora un meta-model al fraudei care să fie utilizabil atât în cercetarea contabilă, cât și în procesul de instruire academică. Deși Triunghiul Fraudelor continuă să constituie un instrument fundamental în evaluarea riscului de fraudă, acesta reprezintă doar o componentă a unui cadru mai larg de analiză a riscului de audit (Dorminey, J., Fleming A.S., Kranacher & Riley, R.A., 2012).

Standardele profesionale emise de AICPA și PCAOB (2010) subliniază în mod clar responsabilitatea auditorului de a identifica riscurile de denaturare semnificativă ce pot rezulta din fraude, în conformitate cu cerințele privind serviciile de asigurare. Astfel, identificarea riscului de

fraudă nu este doar o etapă procedurală, ci un element esențial care impune utilizarea unor modele explicative relevante, aliniate la înțelegerea actuală a fenomenului fraudulos.

Pentru a aprofunda înțelegerea motivațiilor care stau la baza comportamentului fraudulos și pentru a sprijini comunitatea profesională în eforturile sale de prevenire, descoperire, detectare, investigare și remediere a cazurilor de fraudă, cercetători și practicieni au extins cadrul conceptual oferit de Triunghiul Fraudelor. Aceste contribuții sunt sintetizate în prezentul studiu sub forma unui meta-model, care oferă o bază teoretică solidă pentru educatori și cercetători interesați de problematica fraudei. Elementele-cheie ale meta-modelului includ utilitatea didactică în mediul educațional, precum și aplicabilitatea empirică în demersurile de cercetare științifică.

Pandemia de COVID-19 a reprezentat un catalizator major în reconfigurarea abordărilor privind auditul riscurilor, evidențiind necesitatea ca auditorii să își reevalueze metodologiile pentru a răspunde eficient unor perturbări sistematice de amploare globală (Noch, M.Y., 2024). Aceasta a scos în evidență gradul ridicat de interconectare dintre riscurile aferente lanțurilor de aprovizionare, proceselor operaționale și piețelor financiare, subliniind importanța dezvoltării unor practici robuste de management al riscurilor, capabile să atenueze vulnerabilitățile sistematice. În acest context, auditul riscurilor devine un domeniu dinamic, aflat într-o continuă evoluție sub influența tendințelor emergente și a noilor provocări din mediul economic global. Valorificarea sinergiei dintre principiile clasice ale auditului și rezultatele cercetării contemporane le oferă auditorilor un cadru consolidat pentru identificarea, evaluarea și gestionarea eficientă a riscurilor. Cu toate acestea, menținerea relevanței și eficienței proceselor de audit impune un angajament continuu față de inovație și adaptabilitate, în vederea susținerii rezilienței organizaționale și protejării obiectivelor strategice.

Metodologia cercetării

Pentru a îndeplini obiectivele cercetării, am recurs la analiza bibliometrică pentru a identifica și structura metodele conceptuale referitoare la riscurile de audit. Am analizat articolele indexate în baza de date SCOPUS publicate între anii 1982-2024, din dorința de a reflecta actualitatea studiului, dar și luând în considerare faptul că auditul este un domeniu relativ nou, aflat într-o continuă

dezvoltare. Notăm faptul că, deși resursele existente în SCOPUS datează din 1982, primul articol care menționează riscul de audit este din 1987, așadar selecția articolelor va avea în vedere perioada de referință din 1987 până în 2024. În plus, am exclus anul curent pentru că numărul de publicații era mult prea mic, așadar irelevant pentru prezentul studiu, care ia în considerare toate publicațiile dintr-un an calendaristic.

Pentru a identifica articolele relevante, am introdus ca filtru de căutare sintagma “audit risk” obținând un număr

de 914 de rezultate. În urma limitării tipului de document, selectând astfel doar sursele de tip articol, au rezultat un număr de 722 de surse. Ultimul pas al filtrării presupune selectarea ariei de interes, respectiv “Business, Management and Accounting” și “Economics, Econometrics and Finance” și a limbii în care au fost scrise articolele științifice, respectiv engleză. Astfel, în cadrul analizei bibliometrice au fost selectate un număr de 598 cercetări științifice, scrise între 1987 și 2024. Criteriile de selecție sunt prezentate în **Tablelul nr. 1**.

Tabelul nr.1. Criterii de căutare și rezultate obținute	
Criterii de căutare	Rezultat
Cheie de căutare	Audit Risk
Perioada de timp	1987 – 2024
Domeniu de interes	Accounting, Business, Economics, Finance
Tip document	Articol științific
Limba	Engleză
Nr. de documente înainte de filtrare	914
Nr. de documente după filtrare	598

Sursă: proiecția autorului

Etapele analizei bibliometrie includ determinarea unui plan de revizuire a literaturii, centralizarea datelor extrase cu ajutorul filtrelor de căutare prestabilite, prezentarea grafică a datelor obținute și, nu în ultimul rând, detalierea acestora.

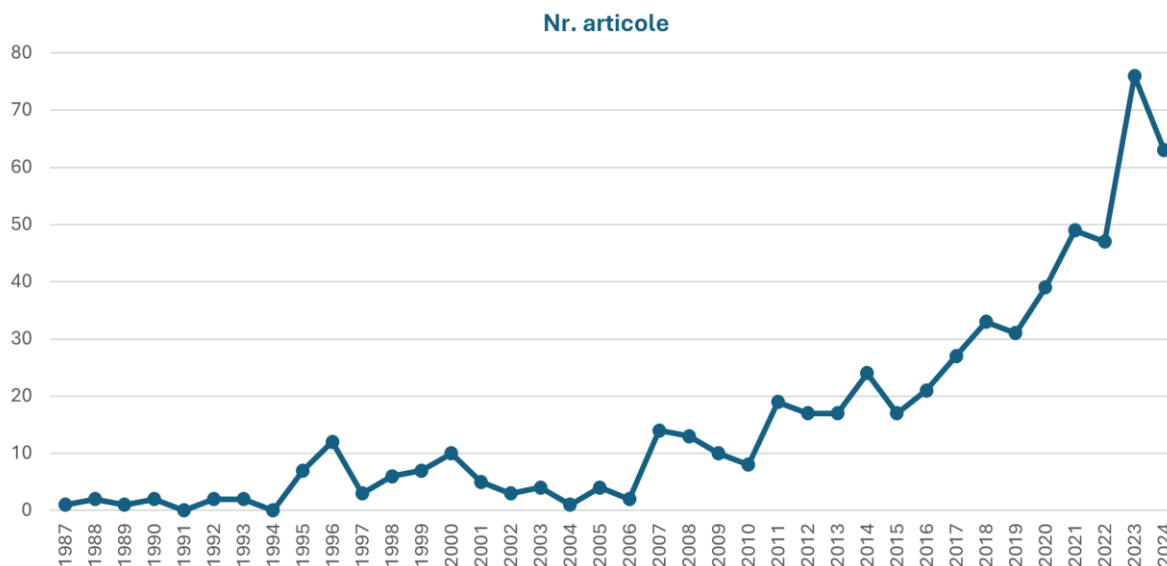
Rezultate și discuții

Evoluția cronologica a articolelor referitoare la riscurile de audit reprezintă un indicator important în ceea ce privește actualitatea temei abordate. Analiza numărului de articole publicate în intervalul de timp selectat poate fi observat în **Figura nr.1**. Aceasta prezintă un număr de 598 de articole publicate în anii de referință ai prezentului studiu, respectiv 1982 -2024. Trendul ascendent pe care interesul acordat cercetărilor referitoare la riscul de audit o capătă odată cu trecerea anilor indică faptul că tema aleasa este una de actualitate și de o importanță aparte în domeniul economico - financiar, facilitând astfel dorința de cercetare în profunzime, dar și apetitul crescut al cercetătorilor în ceea ce privește riscurile de audit. Notăm faptul că la începutul perioadei de referință, un singur articol publicat

face referire la riscurile de audit, ajungând ca în 2024 numărul publicațiilor să depășească 60.

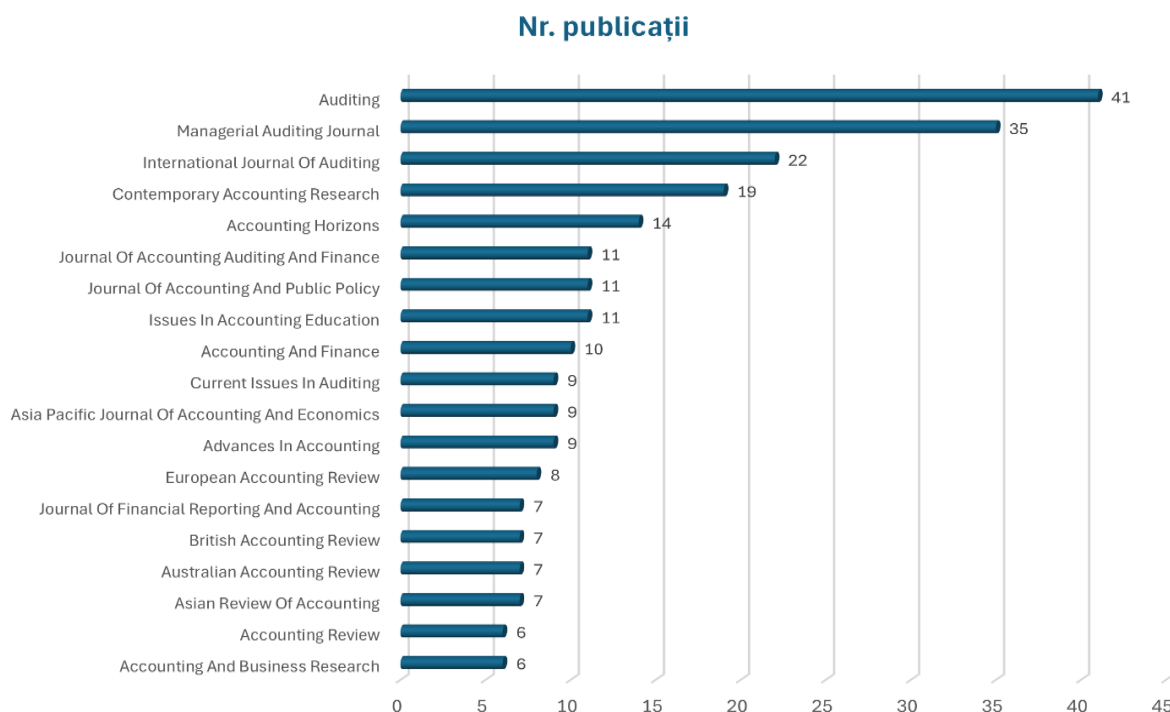
Sesizăm faptul că începutul perioadei selectate prezintă o tendință aproape liniară, care indică lipsa unei fluctuații notabile, însă tema abordării riscurilor în audit începe să prezinte interes prima dată în 1995 și ulterior în anii 2000, ani în care economia Americii este amenințată de crizele financiare globale din Mexic, Asia, Rusia și Argentina. Această perioadă se suprapune și cu avântul tehnologic, care generează noi provocări pentru auditori. Trendul următorilor ani se prezintă descendent, însă stabil și are drept corespondent perioada de recesiune anterioară crizei globale din 2008, perioadă în care interesul acordat riscurilor crește. În următorii ani, observăm un trend ascendent și cu puține fluctuații notabile, însă odată cu trecerea anilor și luând în calcul avântul tehnologic al erei contemporane, interesul acordat riscurilor în audit crește, confirmând astfel focusul resurselor științifice către acest domeniu.

Figura nr.1. Număr de articole publicate în intervalul selectat

Sursă: proiecția autorului

Figura nr. 2. Reviste în care s-au publicat articole privind riscul de audit

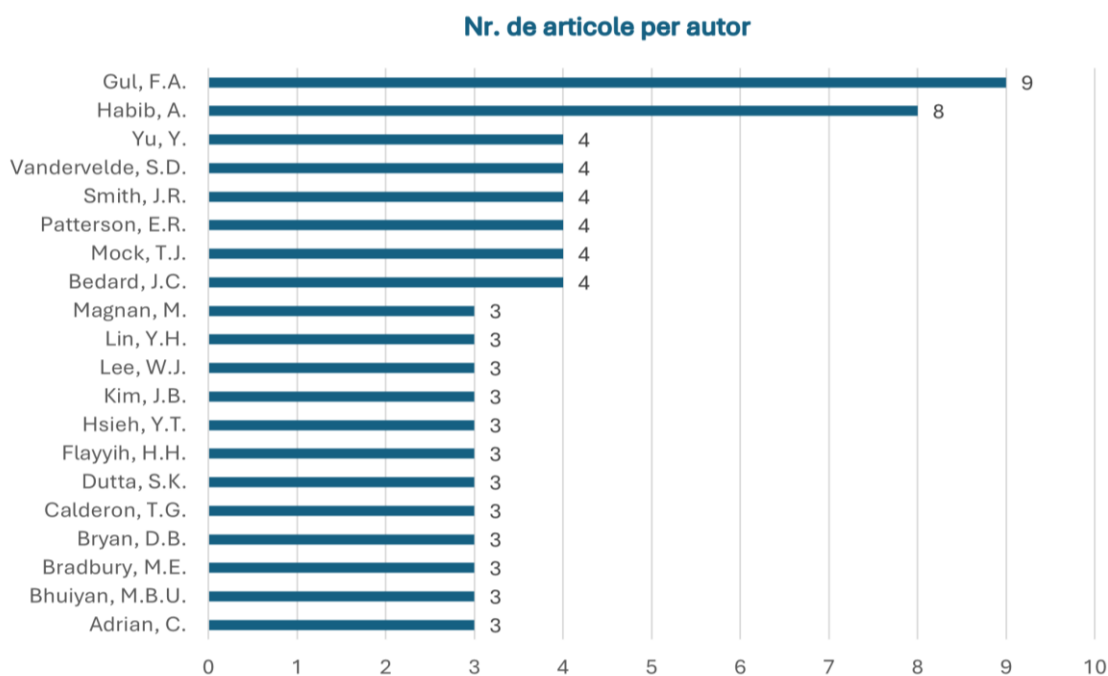

Sursă: proiecția autorului

Analiza bibliometrică a publicațiilor în funcție de reviste relevă faptul că majoritatea articolelor referitoare la riscurile în audit se înscriu în publicații din sfera auditului, dar și în reviste din sfera financiară și a contabilității. Cele mai importante publicații în care s-au diseminat articole pe tema riscurilor sunt *Auditing*, *Managerial Auditing Journal* și *International Journal of Auditing*, toate îndreptate către cercetări relevante din domeniului auditului, dar și

Contemporary Accounting Research, *Accounting Horizons* și *Journal of Accounting, Auditing and Finance*, publicații care abordează teme din aria contabilității (Figura nr. 2). Cea mai prezentă publicație este revista *Auditing* cu un număr 41 de articole, urmată îndeaproape de revista *Managerial Auditing Journal*, cu un număr de 35 de surse.

Figura nr. 3. Autori care au publicat articole pe tema riscurilor

Sursă: proiecția autorului

În Figura nr. 3 regăsim autorii care au publicat pe tema riscurilor de audit. Cu cel mai mare număr de articole publicate îl regăsim pe Gul, F.A (9 articole), urmat îndeaproape de Habib, A. La o distanță considerabilă, găsim un număr de 6 autori care au publicat 4 articole, astfel că, păstrând aceeași ordine expusă anterior, putem spune ca cel mai mare interes pentru subiectul riscurilor îl are Gul, F.A.

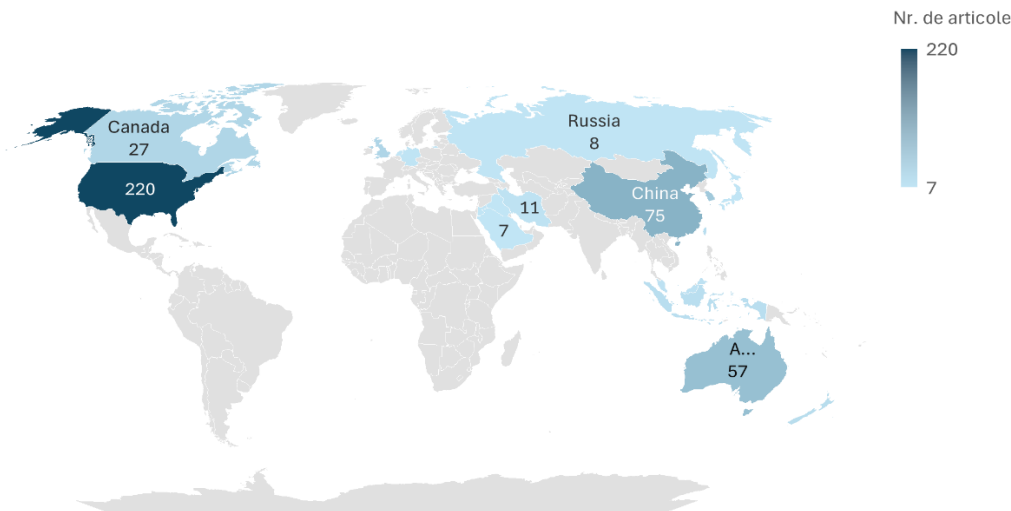
Din punct de vedere al țării de proveniență al revistelor supuse analizei (Figura nr.4), cele mai multe articole au fost publicate în SUA (220 articole), aspect ce subliniază o preocupare a mediului academic american referitoare la

riscurile în audit. Următoarele pe listă sunt China (75 articole), Australia (57 articole), Coreea de Sud (45 articole) și Canada (27 articole).

În contextul analizei revistelor din Uniunea Europeană, revistele de specialitate în care s-au publicat articole științifice au ca origini : Regatul Unit (28 articole), Germania (9 articole), și Olanda (7 articole). Analizând țara de proveniență a revistelor în care s-au publicat articole referitoare la riscurile de audit observăm o diversitate notabilă în ceea ce privește extinderea geografică, aspect ce evidențiază importanța temei de cercetare la nivel global.

Figura nr. 4. Țara de proveniență a revistelor în care regăsim articole despre riscuri

Nr. articole pe țară

Powered by Bing
© Australian Bureau of Statistics, GeoNames, Microsoft, Navinfo, Open Places, OpenStreetMap, Overture Maps Foundation, TomTom, Zenrin

Sursă: proiecția autorului

Tabelul nr. 2. Cele mai citate articole care abordează riscurile în audit

Nr. crt.	Titlu articol	Autor	An publicare	Număr de citări
1	Evidence on the audit risk model: Do auditors increase audit fees in the presence of internal control deficiencies?	Hogan C.E.; Wilkins M.S.	2008	411
2	The evolution of fraud theory	Dorminey J.; Scott Fleming A.; Kranacher M.-J.; Riley R.A., Jr.	2012	256
3	Abnormal audit fees and restatements	Blankley A.I.; Hurtt D.N.; MacGregor J.E.	2012	235
4	Client-acceptance decisions: Simultaneous effects of client business risk, audit risk, auditor business risk, and risk adaptation	Johnstone, K.M.	2000	235
5	Audit firm portfolio management decisions	Johnstone Karla M.; Bedard, Jean C.	2004	186
6	The audit risk model, business risk and audit-planning decisions	Krishnan G.; Visvanathan G.	1999	185
7	Internal control quality and audit pricing under the Sarbanes-Oxley Act	Hoitash R.; Hoitash U.; Bedard J.C.	2008	181
8	Do auditors price audit committee's expertise? The case of accounting versus nonaccounting financial experts	Krishnan G.; Visvanathan G.	2009	138
9	The effects of firm-initiated claw back provisions on earnings quality and auditor behavior	Chan L.H.; Chen K.C.W.; Chen T.-Y.; Yu Y.	2012	138
10	Fear and risk in the audit process	Guénin-Paracini H.; Malsch B.; Paillé A.M.	2014	135

Sursă: proiecția autorului

Tabelul nr. 2 prezintă articolele cu cel mai mare număr de citări conform bazei de date Scopus. Articolul intitulat "Evidence on the Audit Risk Model: Do Auditors Increase Audit Fees in the Presence of Internal Control Deficiencies?" se remarcă prin cel mai ridicat număr de citări și analizează modul în care firmele de audit reacționează la deficiențele sistemelor de control intern, investigând în special dacă astfel de deficiențe determină majorarea onorariilor de audit. În ordine descrescătoare a numărului de citări, pe locul doi se clasează "The evolution of fraud theory" și investighează utilizarea tehnologiei disruptive asupra nivelului de risc de audit atât în cadrul companiilor, cât și al firmelor de audit. Următorul loc este ocupat de "Abnormal audit fees and restatements", care explorează relația dintre onorariile de audit și reformulările ulterioare ale situațiilor financiare în anii care au urmat Legii Sarbanes-Oxley din 2002 (SOX).

Ulterior, "Client-acceptance decisions: Simultaneous effects of client business risk, audit risk, auditor business risk, and risk adaptation" dezvoltă și testează un model care caracterizează decizia de acceptare a clientului ca un proces de evaluare și adaptare a riscurilor. Modelul sugerează că auditorii evaluează riscurile asociate clientului – cum ar fi viabilitatea financiară și eficiența controlului intern – și utilizează această evaluare pentru a determina în ce măsură firma de audit este expusă la pierderi potențiale, fie din cauza nerentabilității angajamentului, fie ca urmare a unor eventuale litigii. Această lucrare este urmată de "Audit firm portfolio management decisions", deciziile de acceptare și menținere a clientelei luate de o firmă de audit de dimensiuni mari, oferind dovezi empirice privind amploarea și natura strategiilor de evitare a riscurilor utilizate în mod deliberat pentru gestionarea portofoliului de clienți.

Următoarele articole "The audit risk model, business risk and audit-planning decisions" identifică condițiile în care modelul riscului de audit descrie sau nu deciziile de planificare a auditului (investiții și stabilire a prețurilor) și "Internal control quality and audit pricing under the Sarbanes-Oxley Act" aprofundează cercetările anterioare privind ajustarea riscului de audit prin examinarea asocierii prețurilor de audit cu problemele în controlul intern, în contextul raportării financiare.

Ultimele trei articole abordează aspecte legate de onorariile de audit și în relație cu diferite noțiuni contabile,

dar și modul în care fenomenul de risc și temerile se împletesc în audit.

Tabelul nr. 3. Frecvența cuvintelor

Cuvânt	Co-incidentă
Audit risk	214
Audit fees	153
Audit Quality	41
Corporate Governance	39
Audit fee	28
Audit Effort	27
Audit Pricing	25
Auditing	20
Risk Assessment	18
Audit Risk Model	18
Earnings Management	16
Audit Planning	16
Audit	16
Business Risk	15
Internal Control	13
Audit Committee	13

Sursă: proiecția autorului

Referitor la analiza de co-ocurență (**Tabelul nr. 3**) din totalul cuvintelor cheie extrase din articolele rezultate în urma filtrării, au rezultat 5 grupuri de cuvinte. VOSviewer are o limitare de minimum 5 cuvinte, aspect care presupune că doar cuvintele care apar de minim 5 ori au fost incluse în analiză. În acest context, au rezultat 49 de cuvinte cu 694 legături de co-ocurență.

Așadar, fiecare grup de cuvinte are în corespondență câte un grup din cele 5 menționate anterior, stabilindu-se astfel teme de cercetare în cadrul abordării riscurilor de audit. Grupurile de cuvinte, au fost construite astfel încât să faciliteze analiza în cadrul prezentului studiu din punct de vedere al semnificației, iar în baza acestora se va face creionarea contextuală referitoare la abordările conceptuale ale articolelor selectate în urma filtrării. În acest sens, în **Figura nr. 5** sunt vizibile 5 grupe de cuvinte, iar pentru analizarea fiecărui grup au fost luate în considerare cele mai relevante cuvinte din punct de vedere al frecvenței de apariție.

Grupul 4 - Audit și guvernarea corporativă face referire la procesul de audit și totalitatea sistemelor și procedurilor implementate prin care se controlează companiile cu scopul de a-i crește performanța și valoarea, luând în considerare rolul consiliului de conducere și responsabilitatea membrilor, credibilitatea situațiilor financiare, dar și eficiența sistemelor de management ale riscului. În faza de acceptare a clientului, auditorii acordă o importanță aparte factorilor de guvernare corporativă și luând în calcul un context internațional (Cohen, J. et. all, 2002). Pe de altă parte, având în vedere procesul de audit, literatura de specialitate subliniază importanța comitetului de audit în cadrul guvernării corporative, abordând în același timp și modul în care comitetul de audit contribuie la îmbunătățirea transparenței și responsabilității financiare ale unei entități (CAFR, 2020).

Grupa 5 - Frauda și controalele interne reprezintă două concepte fundamentale în managementul riscurilor, dar și în asigurarea integrității unei companii. Controale interne

sunt procese și proceduri implementate de o entitate pentru a oferi asigurare în ceea ce privește integritatea operațiunilor sale cu scopul de a proteja activele sale și de a preveni fraudă și erorile. Controalele interne eficiente sunt fundamentale pentru prevenirea și detectarea fraudei, oferind o structură care limitează posibilitatea persoanelor din organizații să comită acte frauduloase care nu ar putea fi detectate. Actul Sarbanes-Oxley din 2002 referitor la densitatea auditului și puterea controalelor interne, a avut efectul scontat de a introduce sisteme de control interne puternice și de a minimiza riscul de fraudă, dar nu implică neapărat niveluri de testare mai ridicate de control (Patterson, E.R., Smith, J.R., 2007).

În contextul abordării fraudei în audit, **Tabelul nr. 4** prezintă articolele selectate în urma aplicării unor filtre care, pe lângă riscul de audit, abordează și aspecte esențiale privind fraudă și impactul acesteia asupra raportării financiare.

Tabelul nr. 4. Cele mai citate articole care abordează riscul de fraudă				
Nr. crt.	Titlu articol	Autor	An publicare	Număr de citări
1	The evolution of fraud theory	Dorminey J.; Scott Fleming A.; Kranacher M.-J.; Riley R.A., Jr.	2012	260
2	The effects of Sarbanes-Oxley on auditing and internal control strength	Patterson E.R.; Smith J.R.	2007	52
3	The effects of auditor tenure on fraud and its detection	Patterson E.R.; Smith J.R.; Tiras S.L.	2019	27
4	The joint influence of the extent and nature of audit evidence, materiality thresholds, and misstatement type on achieved audit risk	Budescu D.V.; Peecher M.E.; Solomon I.	2012	25
5	Are auditors sensitive enough to fraud?	Makkawi B.; Schick A.	2003	18
6	Evidence of fraud, audit risk and audit liability regimes	Patterson E.; Wright D.	2003	17
7	Corporate employment, red flags, and audit effort	Cao J.; Luo X.; Zhang W.	2020	17
8	Satyam fraud: A case study of India's enron	Brown V.L.; Daugherty B.E.; Persellin J.S.	2014	13
9	"Problem" directors and audit fees	Habib A.; Bhuiyan M.B.U.; Rahman A.	2019	11
10	Detecting asset misappropriation: A framework for external auditors	Kassem R.	2014	11

Sursă : proiecția autorului

Primele trei articole din **Tabelul nr. 4** abordează aspecte legate de impactul riscului de fraudă asupra proceselor de audit, în contextul reglementărilor contemporane, precum

Legea Sarbanes-Oxley (SOX), și al strategiilor utilizate de auditori pentru a evalua și gestiona acest risc. Sursele examinează rolul auditului în detectarea și prevenirea fraudei, influențele reglementărilor, precum SOX, asupra

testării controlului intern și a riscurilor asociate, precum și efectele perioadei de activitate a auditorului asupra strategiei de audit.

Dorminey et al. (2010) revizuiesc și extind modelul Triunghiului Fraudei, un instrument central utilizat pentru evaluarea riscurilor de fraudă în practica de audit. În contextul auditului, Triunghiul Fraudei reprezintă un model esențial pentru evaluarea riscurilor de fraudă, dar se consideră că este doar o componentă a unui plan de evaluare a riscului de audit mai amplu. Autorii subliniază că, în urma ghidurilor emise de AICPA și PCAOB (2010), auditorii au o responsabilitate clară în identificarea riscurilor de denaturare materială a situațiilor financiare care provin din fraudă. Modelul propus, denumit "meta-model al fraudei", oferă un cadru teoretic care ajută la înțelegerea motivațiilor fraudatorilor și la îmbunătățirea capacității comunității de a preveni, detecta și remedia fraudele, utilizând nu doar Triunghiul Fraudei, ci și perspective suplimentare provenite din cercetările recente.

Studiul lui Patterson și Smith (2002) propune o analiză teoretică a efectelor Legii Sarbanes-Oxley (SOX) asupra intensității auditului și a forței controlului intern. Modelul lor teoretic sugerează că auditorii alocă resurse între testele de control intern și testele substanțiale, iar managerii pot alege nivelul de putere al controalelor interne și cantitatea de fraudă. Deși Legea SOX a avut efectul dorit de a întări sistemele de control intern și de a reduce fraudele, rezultatele arată că nu a determinat neapărat o intensificare a testării controalelor. Mai mult, cercetările sugerează că riscul de audit a crescut odată cu implementarea Legii SOX, întrucât complexitatea și volumul testărilor de control au crescut, în ciuda eficienței mai mari a controalelor interne.

Patterson, Smith și Tiras (2019) analizează efectele duratei mandatului auditorului asupra strategiei de testare și tendinței managerului de a comite fraudă. Studiile empirice anterioare sugerează că o durată mai lungă a mandatului auditorului îmbunătățește calitatea auditului, însă susținătorii limitării mandatului auditorului afirmă că acesta poate dăuna independenței acestuia și că o schimbare a auditorului ar conduce la o "etichetare greșită", care ar îmbunătăți calitatea auditului. Rezultatele acestui studiu arată că riscul de fraudă (probabilitatea ca fraudă să existe și să rămână nedetectată) este mai scăzut în cazul auditorilor continuatori decât în cazul celor noi. Aceasta sugerează că auditorii cu o perioadă mai lungă de activitate sunt mai capabili să identifice și să reducă riscurile de fraudă, iar fraudă nedetectată este mai

mică comparativ cu cazurile în care auditorii sunt schimbați. În acest context, durabilitatea relației dintre auditor și client pare să favorizeze o evaluare mai eficientă a riscurilor.

Ulterior, Budescu, D.V., Peecher, M.E. și Solomon, I. (2012) subliniază faptul că, contrar înțelegerii convenționale în domeniul auditului, extinderea testării nu reduce întotdeauna riscul de audit, iar, în anumite condiții, chiar îl poate crește. Aceasta sugerează că auditorii trebuie să adopte o abordare mai nuanțată atunci când decid asupra amplitudinii testării, în funcție de riscurile și circumstanțele particulare ale fiecărui audit. De asemenea, studiul indică faptul că înțelegerea calității controalelor interne nu doar că îmbunătățește integritatea auditului, dar ajută și la formarea unor judecăți mai precise în legătură cu riscurile de manipulare a dovezilor, reducând astfel probabilitatea de a fi induși în eroare de managementul auditat. Un alt studiu (Makkawi B.; Schick A., 2003) investighează cum auditorii modifică programul de audit în fața unui risc mai mare de fraudă financiară. Cercetarea arată că auditorii, atunci când sunt confrunțați cu un risc mai mare de erori financiare cauzate de fraudă, trebuie să reevalueze procedurile de audit, echilibrând eficiența și eficacitatea auditului. Aceasta subliniază importanța unui răspuns strategic la riscurile emergente, în special în contextul modificărilor economice și industriale care afectează riscurile de audit.

Un alt set de cercetări (Patterson E.; Wright D., 2003) analizează efectele diferitelor tipuri de răspundere legală asupra riscului de fraudă și riscului de audit. Studiul sugerează că un sistem de răspundere proporțională, care reduce răspunderea marginală a auditorilor, poate diminua riscul de audit, dar numai atunci când auditorii aleg să investească doar efort în audit. În schimb, atunci când auditorii trebuie să evalueze și dovezile de audit, acest tip de răspundere nu mai produce aceleași efecte, ceea ce evidențiază complexitatea factorilor implicați în luarea deciziilor de audit.

Studiul realizat de Cao și colaboratorii (2019) investighează cum modificările anormale ale angajărilor pot prezice neconformitățile contabile și fraudele financiare. Constatările sugerează că modificările negative semnificative în angajări sunt corelate cu o probabilitate mai mare de rectificări financiare ulterioare, nereguli contabile și procese legate de fraude, ceea ce impune un efort mai mare din partea auditorilor, manifestat prin taxe de audit mai mari și întârzieri în raportul de audit. Aceste descoperiri sugerează că auditorii recunosc riscurile

individuale de eroare asociate cu deciziile operaționale ale companiilor, iar regulamentele și practicienii ar trebui să acorde mai multă atenție statisticilor operaționale pentru a identifica semnalele de alarmă potențiale.

Într-un alt context, Brown și colaboratorii (2014) examinează provocările de audit într-un mediu globalizat, concentrându-se pe fraudă la Satyam Corporation. Studiul subliniază importanța obținerii și evaluării dovezilor de audit, în special în ceea ce privește confirmarea numerarului și creanțelor, și provoacă discuții asupra responsabilităților de control al calității și impactul cultural asupra procesului de audit. Aceasta evidențiază complexitatea auditului în condiții internaționale și accentuează importanța evaluării riscurilor de fraudă și a planificării auditului.

Pe de altă parte, studiul lui Habib și colaboratorii (2019) explorează legătura dintre taxele de audit și prezența „directorilor problematici” în consiliile de administrație și comitetele de audit ale companiilor. Constatările sugerează că prezența acestora este asociată cu taxe de audit mai mari, întrucât auditorii percep un mai mare risc de audit din cauza istoricului lor profesional și personal. Acest studiu subliniază importanța pentru managerii de a fi conștienți de riscurile asociate cu recrutarea unor astfel de directori, ceea ce poate afecta costurile și complexitatea auditului.

Studiul realizat de Kassem (2014) abordează riscurile de fraudă legate de „apropierea de active”, un tip de fraudă adesea neglijat de literatura de specialitate și practica de audit. În contextul Egiptului, cercetarea propune un cadru pentru auditorii externi, destinat să ajute la evaluarea și răspunsul corespunzător la factorii de risc de fraudă provenind din această zonă. Prin intermediul unui chestionar și interviuri semi-structurate, studiul evidențiază importanța identificării semnalelor de alarmă specifice și răspunsul adecvat al auditorilor la riscurile de fraudă.

În ansamblu, aceste cercetări subliniază faptul că auditorii trebuie să fie pregătiți să răspundă la riscurile emergente de fraudă și nereguli financiare printr-o evaluare adecvată a contextului operațional și printr-o abordare strategică a testelor de audit. Modificările în structura internă a companiilor, comportamentele directorilor și riscurile legate de deciziile operaționale pot influența semnificativ riscurile de audit și necesitatea ajustării strategiilor de audit și a taxelor de audit.

Concluzii

Rezultatele cercetării confirmă faptul că abordarea riscurilor în audit este o temă de interes în rândul cercetătorilor în sfera economică. Abordările din literatura de specialitate relevă numeroase perspective, pornind de la analiza diverselor cadre economice, sociale și guvernamentale, dar și tratând aspecte legate de implementarea sau actualizarea structurii de guvernanta corporativă pentru a cuprinde controale mai riguroase, cu scopul de a minimiza riscurile și a preveni fraudele. Ulterior, luând în calcul evoluția dinamică a tehnologiei, se remarcă progrese în ceea ce privește misiunea de audit, astfel încât evaluarea riscurilor să fie cât mai complexă și să includă cât mai multe aspecte esențiale despre entitate, dar și pentru a veni în ajutorul auditorului în ceea ce privește efortul depus pentru colectarea datelor.

Riscurile din audit influențează în mod direct calitatea și credibilitatea procesului de raportare financiară. Printr-o gestionare atentă a acestor riscuri și prin utilizarea unor strategii adecvate auditorii pot contribui la consolidarea încrederii în informațiile financiare. Având în vedere complexitatea în creștere a mediului economic și progresul tehnologic, este esențială adaptarea continuă a metodologiilor de audit pentru a menține standardele ridicate de transparență și conformitate.

Potrivit literaturii de specialitate, Triunghiul Fraudei rămâne un instrument esențial pentru evaluarea riscurilor de fraudă, dar cercetările recente indică necesitatea unei înțelegeri mai complete a motivațiilor fraudatorilor și a evoluției comportamentului acestora. Implementarea Legii Sarbanes-Oxley a întărit controalele interne, dar a crescut și complexitatea procesului de audit, ceea ce face ca riscul de audit să fie mai mare decât în perioadele anterioare. În plus, studiile legate de mandatul auditorului sugerează că o relație pe termen lung între auditor și client poate duce la o mai bună detectare a fraudei și la o gestionare mai eficientă a riscurilor de audit, comparativ cu schimbările frecvente de auditor.

Studiile expuse subliniază importanța unei evaluări dinamice și continue a riscurilor de fraudă în procesul de audit, evidențiind rolul reglementărilor, al relațiilor de lungă durată dintre auditori și clienți și al tehnicilor moderne de testare a controlului intern.

Analiza bibliometrică evidențiază aspecte financiare cheie care au dus la necesitatea de cercetare aprofundată. Astfel, la începutul secolului XXI apariția unor scandaluri economice marchează nevoia de a adopta noi standarde

referitoare la consiliile de administrație și companiile de contabilitate și audit. Complementar, câțiva ani mai târziu, între 2007-2008, instalarea crizei financiare stimulează domeniul cercetării prin instaurarea unui trend ascendent în ceea ce privește articolele referitoare la abordarea riscurilor în audit.

Având în vedere cadrul economic aflat într-o continuă schimbare dar și evoluția dinamică a tehnologiei, interesul acordat etapei de analiză a riscurilor în contextul auditului ar trebui să își păstreze trendul ascendent, deoarece o misiune de audit nu este o activitate liniară unde deznodământul este mereu același, ci mai degrabă depinde de atributele auditorului dar și de aspectele caracteristice fiecărei entități. În plus, cercetarea în domeniu și aprofundarea cunoștințelor deja existente

poate duce la expunerea lacunelor din metodologia actuală dar și la dezvoltarea acesteia.

Rezultatele cercetării relevă faptul că riscurile în audit au fost abordate la nivel global și deși cel mai mare interes se observă în America, se remarcă unele contribuții semnificative, axate pe aspecte diverse și esențiale și în Asia și Europa.

În ceea ce privește limitările cercetării, una dintre cele mai evidente este faptul că analiza bibliometrică s-a axat pe o singură bază de date. Cu toate acestea, având în vedere numărul considerabil și relevanța articolelor incluse, se poate considera că această limitare nu afectează semnificativ validitatea rezultatelor obținute.

Privind spre viitor, cercetările ulterioare ar trebui să continue trendul ascendent referitor la evaluarea riscurilor în contextul turbulențelor financiare și geo-politice.

Bibliografie

- Allen, R. D., Hermanson, D. R., Kozloski, T. M., & Ramsay, R. J. (2006). Auditor Risk Assessment: Insights from the Academic Literature. *Accounting Horizons*, 20(2), 157–177. <https://doi.org/10.2308/acch.2006.20.2.157>
- American Institute of Certified Public Accountants. (2010). *Statement on Auditing Standards No. 122: Statements on Auditing Standards: Clarification and Recodification*. AICPA. <https://www.aicpa.org>
- Arens, A. A., Elder, R. J., Beasley, M. S., & Hogan, C. E. (2017). *Auditing and assurance services* (16th ed.). Pearson.
- Arens, A., Loebbecke, K., *Audit: O abordare integrată*, Editura Arc, Chișinău, 2003.
- Blankley, A. I., Hurtt, D. N., & MacGregor, J. E. (2012). Abnormal audit fees and restatements. *Auditing a Journal of Practice & Theory*, 31(1), 79-96. <https://doi.org/10.2308/ajpt-10210>
- Bogdan, A.M.(2005). *Auditul financiar în condițiile armonizării cu standardele internaționale de contabilitate*. Editura Universitaria, Craiova.
- Brown, V. L., Daugherty, B. E. & Persellin, J. S. (2014). Satyam Fraud: a case study of India's Enron. *Issues in Accounting Education*, 29(3), 419–442. <https://doi.org/10.2308/iace-50735>
- Budescu, D. V., Peecher, M. E., & Solomon, I. (2012). The joint influence of the extent and nature of audit evidence, materiality thresholds, and misstatement type on achieved audit risk. *Auditing: A Journal of Practice & Theory*, 31(2), 19-41. <https://doi.org/10.2308/ajpt-10239>
- CAFR (2020), *Governanță Corporativă – Rolul Comitetului de Audit, Cercetare profesională*. https://www.cafr.ro/wp-content/uploads/2020/04/Cercetare-profesionala-CAFR_Guvernanta-Corporativa.pdf
- Cao, J., Luo, X., & Zhang, W. (2019). Corporate employment, red flags, and audit effort. *Journal of Accounting and Public Policy*, 39(1), 106710. <https://doi.org/10.1016/j.jaccpubpol.2019.106710>
- Dobler, M. (2003). Auditing the risk management process. *Managerial Auditing Journal*, 18(6/7), 504-511 <https://doi.org/10.1108/02686900310480820>
- Dorminey, J., Fleming, A. S., Kranacher, M., & Riley, R. A. (2012). The evolution of fraud Theory. *Issues in Accounting Education*, 27(2), 555–579. <https://doi.org/10.2308/iace-50131>
- Elnahass, M., Jia, X., & Crawford, L. (2024). Disruptive technology and audit risks: Evidence from FTSE 100 companies. *Emerging Markets Review*, 63,

101218. <https://doi.org/10.1016/j.ememar.2024.101218>
14. Fleming, M. (2014). Risk auditing: Concepts and applications. *Wiley*.
 15. Grosu, M., & Mihalciuc, C. C. (2021). Audit Risk Assessment and Influence on the Auditor's Opinion. *Audit Financiar*, 19(163), 528–543. <https://doi.org/10.20869/auditf/2021/163/017>
 16. Grosu, M., Robu, I. B., & Istrate, C. (2020). The quality of financial audit missions by reporting the key audit matters. *Audit Financiar*, 18(157), 182–195. <https://doi.org/10.20869/auditf/2020/157/005>
 17. Habib, A., Bhuiyan, M. B. U., & Rahman, A. (2019). "Problem" directors and audit fees. *International Journal of Auditing*, 23(1), 125–143. <https://doi.org/10.1111/ijau.12150>
 18. Hogan, C. E., & Wilkins, M. S. (2008). Evidence on the audit risk model: Do auditors increase audit fees in the presence of internal control deficiencies? *Contemporary Accounting Research*, 25(1), 219–242. <https://doi.org/10.1506/car.25.1.9>
 19. Hoitash, R., Hoitash, U., & Bedard, J. C. (2008). Internal Control Quality and Audit Pricing under the Sarbanes-Oxley Act. *Auditing: A Journal of Practice & Theory*, 27(1), 105–126. <https://doi.org/10.2308/aud.2008.27.1.105>
 20. Horomnea, E. (2014). *Audit Financiar. Concepte. Standarde. Norme*, Ed. *TipoMoldova*, Iași, 129.
 21. Institute of Chartered Accountants of Scotland & Corpul Experților Contabili și Contabililor Autorizați din România. (2019). *Ghid pentru un audit de calitate. Asistență în elaborarea și documentarea procedurilor de audit*. București: CAFR.
 22. International Auditing and Assurance Standards Board. (2013). *ISA 610 (Revised 2013): Using the work of internal auditors*. International Federation of Accountants. <https://www.ifac.org/>
 23. International Auditing and Assurance Standards Board. (2018). *ISA 200 (Revised): Overall objectives of the independent auditor and the conduct of an audit in accordance with International Standards on Auditing*. International Federation of Accountants. <https://www.ifac.org>
 24. Johnstone, K. M. (2000). Client-Acceptance decisions: simultaneous effects of client business risk, audit risk, auditor business risk, and risk adaptation. *Auditing: A Journal of Practice & Theory*, 19(1), 1–25. <https://doi.org/10.2308/aud.2000.19.1.1>
 25. Johnstone, K. M., & Bedard, J. C. (2004). Audit firm portfolio management decisions. *Journal of Accounting Research*, 42(4), 659–690. <https://doi.org/10.1111/j.1475-679x.2004.00153.x>
 26. Jones, P., & Wang, T. (2022). Leveraging data analytics and artificial intelligence in risk auditing: Implications for practice and research. *Accounting Horizons*, 36(3), 61–78. <https://doi.org/10.2308/acch-52857>
 27. Júnior, E. D. A., & Galdi, F. C. (2019). The informational relevance of key audit matters. *Revista Contabilidade & Finanças*, 31(82), 67–83. <https://doi.org/10.1590/1808-057x201908910>
 28. Kassem, R. (2014). Detecting asset misappropriation: a framework for external auditors. *International Journal of Accounting Auditing and Performance Evaluation*, 10(1), 1. <https://doi.org/10.1504/ijaape.2014.059181>
 29. Khwaja, B. (2011). Integrating business risk into audit risk assessments. *International Journal of Auditing*, 15(1), 23–33. <https://doi.org/10.1111/j.1099-1123.2010.00452.x>
 30. Makkawi, B., & Schick, A. (2003). Are auditors sensitive enough to fraud? *Managerial Auditing Journal*, 18(6/7), 591–598. <https://doi.org/10.1108/02686900310482722>
 31. Martinov-Bennie, N. (1998). Risk management in the audit practice. *Managerial Auditing Journal*, 13(3), 152–158. <https://doi.org/10.1108/02686909810206923>
 32. Morariu A., Suci G. & Stoian F. (2011). *Audit financiar*, Editura ASE, București.
 33. Müller, V. C., & Bostrom, N. (2016). Future progress in Artificial Intelligence: A survey of expert opinion. In *Synthese Library/Synthese library* (pp. 555–572). https://doi.org/10.1007/978-3-319-26485-1_33
 34. Noch, M. Y. (2024). A Critical Analysis of Risk Auditing: An Auditor's Approach. *Golden Ratio of Auditing Research*, 4(1), 01–13. <https://doi.org/10.52970/grar.v4i1.383>

35. Patterson, E. R., & Smith, J. R. (2007). The effects of Sarbanes-Oxley on auditing and internal control strength. *The Accounting Review*, 82(2), 427–455. <https://doi.org/10.2308/accr.2007.82.2.427>
36. Patterson, E. R., Smith, J. R., & Tiras, S. L. (2019). The effects of auditor tenure on fraud and its detection. *The Accounting Review*, 94(5), 297–318. <https://doi.org/10.2308/accr-52370>
37. Patterson, E., & Wright, D. (2003). Evidence of fraud, audit risk and audit liability regimes. *Review of Accounting Studies*, 8(1), 105–131. <https://doi.org/10.1023/a:1022652023592>
38. Peters, G. F. (1989). Using analytical procedures in audit risk assessment: The influence of tacit knowledge. *Accounting, Organizations and Society*, 14(1/2), 79-96. [https://doi.org/10.1016/0361-3682\(89\)90036-2](https://doi.org/10.1016/0361-3682(89)90036-2)
39. Prodanova, N., Tarasova, O., & Sotnikova, L. (2023). ESG audit and its fundamental concepts. *E3S Web of Conferences*, Vol. 402, p. 13025. <https://doi.org/10.1051/e3sconf/202340213025>
40. Public Company Accounting Oversight Board. (2010). *Auditing Standard No. 7: Engagement Quality Review*. PCAOB. <https://www.pcaobus.org>
41. Rodgers, W., Guiral, A., Gonzalo, J. A. (2019). Trusting/Distrusting Auditors' Opinions. *Sustainability*, 11(6), 1666. <https://doi.org/10.3390/su11061666>
42. Schultz, J. J. (2010). The influence of strategic-systems-audit approach on financial audit planning: A research note. *International Journal of Auditing*, 14(3), 243-256. <https://doi.org/10.1111/j.1099-1123.2010.00410.x>
43. Smith, J., & Johnson, M. (2023). Integrated risk assessment frameworks: Enhancing risk auditing effectiveness in dynamic business environments. *Journal of Risk and Financial Management*, 16(5), 1–20. <https://doi.org/10.3390/jrfm16050191>
44. Steele, A. L. (1992). A Bayesian approach to statistical auditing. *The Statistician*, 41(2), 241-252. <https://doi.org/10.2307/2348435>
45. Stoian, F., & Morariu, A. (2010). *Audit Financiar: Concepte și Aplicații*. București: Editura Economică.
46. Sujana, E., & Dharmawan, N. a. S. (2023). Audit Quality improvement and the role of risk: Audit as a moderator. *Australasian Accounting Business and Finance Journal*, 17(4), 213–228. <https://doi.org/10.14453/aabfj.v17i4.14>
47. Vitalis, A. (2012). Integrating business risk into audit risk models. *Managerial Auditing Journal*, 27(5), 438-458. <https://doi.org/10.1108/02686901211230585>
48. Xue, B., & O'Sullivan, N. (2023). The determinants of audit fees in the alternative investment market (Aim) in the UK: Evidence on the impact of risk, corporate governance and auditor size. *Journal of International Accounting Auditing and Taxation*, 50, 100523. <https://doi.org/10.1016/j.intaccudtax.2023.100523>
49. Zhang, L., & Smith, A. (2023). Emerging technologies and their impact on risk auditing methodologies: Implications for practice. *Journal of Accounting, Auditing & Finance*. Advance online publication. <https://doi.org/10.1177/0148558X23162789>